

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PHILIPPE LÉGER

της 11ης Σεπτεμβρίου 2003¹

1. Δικαιούνται οι εθνικές τελωνειακές αρχές να ανακαλούν κατά διακριτική ευχέρεια τις δεσμευτικές δασμολογικές πληροφορίες (στο εξής: ΔΔΠ) που παρέχουν στους επιχειρηματίες για τους σκοπούς της δασμολογικής κατατάξεως των εμπορευμάτων, αφότου οι εθνικές αυτές αρχές έχουν μεταβάλει την εκ μέρους τους ερμηνεία της εφαρμοστέας δασμολογικής ονοματολογίας;

2. Αυτό είναι το ερώτημα που υπέβαλε το *Gerechtshof te Amsterdam* στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ δύο επιχειρήσεων, με έδρα η μία τις Κάτω Χώρες και η άλλη την Κύπρο, και των ολλανδικών τελωνειακών αρχών με αφορμή τη δασμολογική κατάταξη κινητών πραγμάτων και γεωργικών προϊόντων.

3. Με το ερώτημα αυτό το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει το περιεχόμενο ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα² (στο εξής: ΚΤΚ), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 82/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1996³.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 302, σ. 1.

3 — ΕΕ L 17, σ. 1.

I — Νομικό πλαίσιο

4. Η ΔΔΠ είναι ένα έγγραφο με το οποίο οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πληροφορούν τους επιχειρηματίες, κατόπιν αιτήσεώς τους, για τη δασμολογική κλάση (που προβλέπεται στη δασμολογική ονοματολογία) στην οποία θα έπρεπε να καταταγεί ένα εμπόρευμα, όταν αυτοί σχεδιάζουν να το εισαγάγουν ή να το εξαγάγουν. Η πληροφορία αυτή, που προϋποθέτει κάποια ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας, καθιστά δυνατό στους επιχειρηματίες να προβλέπουν τους εισαγωγικούς ή εξαγωγικούς δασμούς (που μπορεί να οφείλουν) και να υπολογίζουν το ύψος των επιστροφών λόγω εξαγωγής (των οποίων μπορούν να τύχουν στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής).

5. Οι τελωνειακές αρχές είναι υποχρεωμένες να παρέχουν τις ΔΔΠ και, κατ' αρχήν, να ενεργούν σύμφωνα με αυτές για κάποιο χρονικό διάστημα, κατά τη συμπλήρωση των τελωνειακών διατυπώσεων, δηλαδή κατά την πραγματοποίηση της σχεδιαζόμενης εισαγωγής ή εξαγωγής.

6. Η διπλή αυτή υποχρέωση θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1715/90 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1990, περί των πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων στην τελωνειακή ονοματολογία⁴. Ανταποκρίνεται στην ανάγκη να εξασφαλιστεί κάποια ασφάλεια δικαίου στους συναλλασσομένους κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, να διευκολυνθεί η εργασία των τελωνειακών υπηρεσιών και να υπάρξει μεγαλύτερη ομοιομορφία στην εφαρμογή του κοινοτικού τελωνειακού δικαίου⁵. Το σύστημα αυτό περιελήφθη ευρέως στον ΚΤΚ⁶ και στον εκτελεστικό του κανονισμό⁷.

7. Η αίτηση για παροχή ΔΔΠ συντάσσεται γραπτώς και απευθύνεται είτε στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους (ή των κρατών μελών) στο οποίο (ή στα οποία) πρέπει να χρησιμοποιηθεί η οικεία πληροφορία είτε στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο αιτών⁸. Η αποδοχή από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές αιτήσεως για ΔΔΠ εξαρτάται από τη διαβίβαση ορισμένων πληροφοριακών στοιχείων εκ μέρους του ενδιαφερομένου⁹.

8. Η ΔΔΠ ισχύει επί έξι έτη από την ημερομηνία της χορηγήσεώς της¹⁰. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, δεσμεύει τις τελωνειακές αρχές που τη χορήγησαν καθώς και αυτές όλων των άλλων κρατών μελών υπό τους ίδιους όρους¹¹.

9. Πάντως, η ΔΔΠ μπορεί να ακυρωθεί όταν έχει χορηγηθεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων που παρέσχε ο αιτών¹².

10. Επί πλέον, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΚΤΚ —ως είχε κατά την ημερομηνία των περιστατικών¹³—, μια δεσμευτική πληροφορία «παύει να ισχύει:

α) σε δασμολογικά θέματα:

i) όταν, λόγω της έκδοσης ενός κανονισμού, δεν είναι σύμφωνη με το δίκαιο που έχει θεσπισθεί με τον τρόπο αυτό·

4 — ΕΕ L 160, σ. 1.

5 — Τρίτη αιτιολογική σκέψη.

6 — Τίτλος I, κεφάλαιο 2, τμήμα 3.

7 — Τίτλος II του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του ΚΤΚ (ΕΕ L 253, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός).

8 — Άρθρα 12, παράγραφος 1, του ΚΤΚ και 6, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού.

9 — Άρθρο 6, παραγράφους 3 και 4, του εκτελεστικού κανονισμού.

10 — Άρθρο 12, παράγραφος 4, του ΚΤΚ.

11 — Άρθρα 12, παράγραφος 2, του ΚΤΚ και 11 του εκτελεστικού κανονισμού.

12 — Άρθρο 12, παράγραφος 4, του ΚΤΚ.

13 — Κανονισμός 82/97, που άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1997, όπως διορθώθηκε (ΕΕ L 179, σ. 11).

- ii) όταν καθίσταται ασυμβίβαστη με την ερμηνεία μας από τις τελωνειακές ονοματολογίες:
- είτε σε κοινοτικό επίπεδο, λόγω τροποποίησης των επεξηγηματικών σημειώσεων της συνδυασμένης ονοματολογίας ή λόγω απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων¹⁴.
  - είτε σε διεθνές επίπεδο, κατόπιν γνώμης σχετικής με την ταξινόμηση ή τροποποίηση των επεξηγηματικών σημειώσεων της ονοματολογίας του εναρμονισμένου συστήματος περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων [...].
- iii) όταν ανακαλείται ή τροποποιείται σύμφωνα με το άρθρο 9 και με την προϋπόθεση ότι αυτή η ανάκληση ή τροποποίηση γνωστοποιείται στον δικαιούχο [...].»
11. Το άρθρο 9, στο οποίο παραπέμπουν αυτές οι διατάξεις, προβλέπει τα εξής:
- «1. Ευνοϊκή για τον ενδιαφερόμενο απόφαση ανακαλείται ή τροποποιείται όταν, σε περιπτώσεις άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 8 [περιπτώσεις όπου η ευνοϊκή απόφαση ακυρώνεται αν έχει εκδοθεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων], δεν επληρούντο ή δεν πληρούνται πλέον ένας ή περισσότεροι από τους όρους που προβλέπονται για τη λήψη της.
2. Ευνοϊκή για τον ενδιαφερόμενο απόφαση μπορεί να ανακληθεί όταν ο αποδέκτης της δεν συμμορφώνεται με υποχρέωση που, κατά περίπτωση, υπέχει στο πλαίσιο αυτής της απόφασης [...].»
12. Οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να διαβιβάζουν στην Επιτροπή αντίγραφο της ΔΔΠ που κοινοποιήθηκε στον οικείο επιχειρηματία και τα σχετικά στοιχεία και να την πληροφορούν για την ενδεχομένως ακύρωση ή παύση της ισχύος της¹⁵.
13. Αμβλυνση των αποτελεσμάτων της παύσεως ισχύος μιας ΔΔΠ προβλέπεται ειδικά υπέρ του κατόχου της σε ορισμένες ιδιαίτερες περιπτώσεις.
14. Πράγματι, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 6, του ΚΤΚ (ως είχε κατά την ημερομηνία των περιστατικών), «[ο] δικαιούχος

14 — Διευκρινίζεται ότι η ημερομηνία κατά την οποία παύει να ισχύει η ΔΔΠ είναι η ημερομηνία δημοσίευσής των εν λόγω «μέτρων».

15 — Άρθρα 8, παράγραφος 1, και 13 του εκτελεστικού κανονισμού.

[ΔΔΠ] η οποία έχει παύσει να ισχύει σύμφωνα με την παράγραφο 5, στοιχείο α, σημεία ii ή iii [...] μπορεί να συνεχίσει να τη χρησιμοποιεί επί έξι μήνες μετά τη σχετική δημοσίευση ή γνωστοποίηση, εφόσον έχει συνάψει, βάσει της [ΔΔΠ] και πριν από τη λήψη του εν λόγω μέτρου, σταθερές και οριστικές συμβάσεις σχετικά με την αγορά ή την πώληση των εν λόγω εμπορευμάτων». Η ίδια αυτή παράγραφος διευκρινίζει ότι, «[ω]στόσο, όταν πρόκειται για προϊόντα για τα οποία, κατά τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων, προσκομίζεται πιστοποιητικό εισαγωγής, εξαγωγής ή προκαθορισμού, η περίοδος ισχύος του εν λόγω πιστοποιητικού αντικαθιστά την περίοδο των έξι μηνών».

II — Τα περιστατικά και η διαδικασία των κύριων δικών

A — Υπόθεση C-133/02

15. Στις 12 Ιανουαρίου 1999, η εταιρία Timmermans Diessen BV (στο εξής: εταιρία Timmermans), με έδρα τις Κάτω Χώρες, ζήτησε να της παρασχεθεί ΔΔΠ από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές (της περιφέρειας του Roosendaal) όσον αφορά κινητά πράγματα (παραγωγής της εταιρίας PartyLite Trading SA) που περιγράφονται ως γυάλινα κηροπήγια και τα οποία, κατ' αυτήν, υπάγονται στην δασμολογική κλάση 9405 50 00 90. Προς στήριξη της αιτήσεώς της, προέβαλε ότι η δασμολογική αυτή κατάταξη είχε γίνει ήδη δεκτή για το ίδιο είδος εμπο-

ρευμάτων με παρασχεθείσα προηγουμένως ΔΔΠ και διαβίβασε ένα κατάλογο στον οποίο εμφανίζονται όλα τα προϊόντα που προσφέρει προς πώληση και περιλαμβάνονται ιδίως φωτογραφίες των εν λόγω προϊόντων.

16. Στις 15 Ιανουαρίου 1999, χορηγήθηκε από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές ΔΔΠ σύμφωνη ως προς όλα τα σημεία προς την αίτηση της εταιρίας Timmermans (όσον αφορά την περιγραφή των εμπορευμάτων και τη δασμολογική τους κατάταξη).

17. Πάντως, στις 19 Μαρτίου 1999, οι αρχές αυτές ανακάλεσαν τη ΔΔΠ για τον λόγο ότι, κατόπιν διεξοδικότερης εξετάσεως και μετά από διαβούλευση με τις τελωνειακές αρχές μιας γειτονικής περιφέρειας για την ερμηνεία της εφαρμοστέας ονοματολογίας, προέκυψε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα έπρεπε να καταταγούν στη δασμολογική κλάση 7013 29 91 00 (και όχι στην αρχικώς καθορισθείσα) ως γυάλινα αντικείμενα, επιτραπέζια, μαγειρίου, καλλοπιστηρίου, γραφείου κ.λπ. Ως ημερομηνία ενάρξεως των αποτελεσμάτων της ανακλητικής αποφάσεως ορίστηκε η ημέρα εκδόσεώς της.

18. Στις 29 Μαρτίου 1999, η εταιρία Timmermans άσκησε διοικητική ένσταση κατά της ανακλητικής αυτής αποφάσεως. Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της 20ής Μαΐου 1999. Η εν λόγω εταιρία άσκησε τότε, στις 12 Ιουνίου του ίδιου έτους, προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

19. Προς στήριξη της προσφυγής, υποστηρίζει ότι η παροχή της εν λόγω ΔΔΠ δημούργησε την εντύπωση ότι η περιεχόμενη σε αυτήν δασμολογική κατάταξη θα είναι δεσμευτική για τα επόμενα έτη και ότι δεν θα τροποποιηθεί, οπότε η ανάκλησή της συνιστά παραβίαση των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου. Κατά τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές, η επίδικη ανάκληση στηρίζεται στις διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί.

B — Υπόθεση C-134/02

20. Στις 9 Οκτωβρίου 1997, η εταιρία Hoogenboom Produktion Ltd (στο εξής: εταιρία Hoogenboom), με έδρα την Κύπρο, ζήτησε από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές (της περιφέρειας του Ρότερνταμ) να της παράσχουν ΔΔΠ όσον αφορά τα προϊόντα που περιγράφονται ως «διατηρημένα βερίκοκα με προστεθειμένη κρυσταλλική ζάχαρη» και, κατ' αυτήν, υπάγονται στη δασμολογική κλάση 2008 50 61 00.

21. Στις 5 Δεκεμβρίου 1997, παραστέθηκε από τις εν λόγω τελωνειακές αρχές ΔΔΠ σύμφωνη ως προς όλα τα σημεία προς την αίτηση της εν λόγω εταιρίας (όσον αφορά την περιγραφή των εμπορευμάτων και τη δασμολογική τους κατάταξη).

22. Στις 6 Φεβρουαρίου 1998, η ίδια εταιρία Hoogenboom ζήτησε από τις ίδιες τελωνειακές αρχές να της παράσχουν τέσσερις ΔΔΠ όσον αφορά προϊόντα (παρόμοια με αυτά που αφορούσε η προηγούμενη ΔΔΠ) περιγραφόμενα ως συντηρημένα μήλα, λεπτοκάρυα, ηλίόσποροι, με προστεθειμένη κρυσταλλική ζάχαρη (που, κατά την αιτούσα, υπάγονταν στις δασμολογικές κλάσεις 2008 99 49 30 00, 2008 19 19 10 00, 2008 19 19 90 00) και ακαβουρδιστά αράδικα φιστίκια (που, κατά την αιτούσα, υπάγονταν στη δασμολογική κλάση 2008 11 94 00 00).

23. Στις 26 Φεβρουαρίου 1998, παραστέθηκαν από τις εν λόγω τελωνειακές αρχές τέσσερις ΔΔΠ σύμφωνα ως προς όλα τα σημεία προς τις αιτήσεις της εταιρίας Hoogenboom.

24. Πάντως, στις 6 Οκτωβρίου 1998, οι αρχές ανακάλεσαν όλες αυτές τις ΔΔΠ (ήτοι πέντε συνολικώς) για τον λόγο ότι τα εν λόγω προϊόντα έπρεπε να καταταγούν στη δασμολογική κλάση 1701¹⁶ και όχι στην αρχικώς προβλεφθείσα, διότι η διατύπωση αυτής της κλάσεως της τελωνειακής ονοματολογίας δεν το επιτρέπει¹⁷. Παράλληλα, δέχτηκαν τη δυνατότητα της εταιρίας Hoogenboom να εξακολουθεί να επικαλείται, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998, τις ανακληθείσες ΔΔΠ.

16 — Η δασμολογική κλάση 1701 έχει εφαρμογή στη «ζάχαρη από ζαχαροκάλυμο ή από τεύτλα και ζαχαρόζη χημικώς καθαρή, σε στερεή κατάσταση».

17 — Η δασμολογική κλάση 2008 έχει εφαρμογή στους «καρπ[ούς] και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, αλλιώς παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού».

25. Στις 9 Νοεμβρίου 1998, η εν λόγω εταιρία άσκησε διοικητική ένσταση κατ' αυτής της ανακλητικής απόφασης, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 25ης Μαρτίου 1999. Η ενδιαφερομένη άσκησε τότε, στις 23 Απριλίου του ίδιου έτους, προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

26. Προς στήριξη της προσφυγής αυτής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η επίμαχη ανακλητική απόφαση δεν βρίσκει κανένα νόμιμο έρεισμα ούτε στο άρθρο 9 ούτε στο άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΚΤΚ. Η ερμηνεία αυτών των διατάξεων αντικρούεται από τις τελωνειακές αρχές, οι οποίες, αντιθέτως, εκτιμούν ότι το άρθρο 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, προβλέπει ρητώς τη δυνατότητα μιας τέτοιας ανακλήσεως στην περίπτωση κατάδηλης πλάνης των τελωνειακών αρχών όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη εμπορευμάτων.

III — Το προδικαστικό ερώτημα

27. Μετά τις απόψεις που προέβγαλαν οι διάδικοι, το *Gerechtshof te Amsterdam* αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συνιστά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', σημείο iii, του εν λόγω κώδικα νομική βάση για την εκ μέρους των τελωνειακών αρχών ανά-

κληση δεσμευτικής δασμολογικής πληροφορίας, στην περίπτωση που οι εν λόγω αρχές μετέβαλαν τη διατυπωμένη με τη δασμολογική αυτή πληροφορία άποψη ως προς την ερμηνεία των νομικών διατάξεων που έχουν εφαρμογή για τη δασμολογική κατάταξη των σχετικών αγαθών, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία η μεταβολή αυτής της απόψεως έγινε εντός της κατά τα ανωτέρω εξαετούς προθεσμίας;»

IV — Παρατηρήσεις των διαδίκων

28. Κατά τις εταιρίες *Timmermans* και *Hoogenboom*, που παρενέβησαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι μια ΔΔΠ δεν μπορεί να τροποποιηθεί μονομερώς από τις εθνικές τελωνειακές αρχές¹⁸. Η τροποποίηση ΔΔΠ από τις εθνικές τελωνειακές αρχές δεν μπορεί να εξαρτάται από τη δική τους πρωτοβουλία, αλλά μόνον από αυτήν της Επιτροπής. Παραδοχή του αντιθέτου θα ισοδυναμούσε με διακύβευση των επιταγών της ασφάλειας δικαίου (σε αντίθεση προς τον σκοπό που επιδιώκεται με τη θέσπιση των ΔΔΠ) και της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου (ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία μία και η αυτή ΔΔΠ θα μπορούσε να τροποποιείται κατά το δοκούν των τελωνειακών αρχών όλων των κρατών μελών).

29. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, οι εθνικές τελωνειακές αρχές δικαιούνται να τροποποιούν μια ΔΔΠ, όταν θεωρούν,

18 — Οι προσφεύγουσες εταιρίες αναφέρθηκαν στις αποφάσεις της 1ης Απριλίου 1993, C-250/91, *Hewlett Packard France* (Συλλογή 1993, σ. I-1819), και της 29ης Ιανουαρίου 1998, C-315/96, *Lorex Export* (Συλλογή 1998, σ. I-317).

κατόπιν λεπτομερέστερης εξετάσεως, ότι τα οικεία εμπορεύματα πρέπει να καταταγούν σε άλλη δασμολογική κλάση, αυτό δε συνεπεία σφάλματος εκτιμήσεως ή εξελίξεως των αντιλήψεων περί δασμολογικής κατατάξεως.

30. Προς στήριξη αυτής της θέσεως, προβάλλει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΚΤΚ [στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί] προβλέπει —εμμέσως, πλην σαφώς— ότι η παροχή ΔΔΠ εξαρτάται από το αν είναι σύμφωνη προς τη δασμολογική ονοματολογία, όπως αυτή πρέπει να νοείται κατά το χρονικό σημείο της διασαφήσεως των εμπορευμάτων, δηλαδή κατά την πραγματοποίηση της πράξεως εισαγωγής ή εξαγωγής. Όταν αυτή η προϋπόθεση, η οποία φαίνεται ότι πληρούνταν κατά τη χορήγηση της ΔΔΠ, δεν υφίσταται πλέον κατά τη συντέλεση της πράξεως, οι τελωνειακές αρχές δικαιούνται να ανακαλέσουν ή να τροποποιήσουν την εν λόγω ΔΔΠ. Αποκλεισμός αυτής της δυνατότητας ανακλήσεως ή τροποποιήσεως σε όλη τη διάρκεια ισχύος μιας ΔΔΠ (δηλαδή επί έξι έτη) θα επέφερε απαράδεκτη στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρηματιών. Επί πλέον, ένα τέτοιο μέτρο ανακλήσεως ή τροποποιήσεως δεν είναι αντίθετο προς τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ή της ασφάλειας δικαίου, διότι, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 6, του ΚΤΚ, ο κάτοχος της εν λόγω ΔΔΠ μπορεί να εξακολουθεί να την επικαλείται επί ορισμένο χρονικό διάστημα.

31. Η Επιτροπή, με το ίδιο πνεύμα, υποστηρίζει ότι οι διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ επιτρέπουν στις αρμόδιες εθνικές τελωνειακές αρχές να τροποποιούν ή να ανακαλούν μια ΔΔΠ προκειμένου να διορθώνουν τα σφάλματά τους στον τομέα της δασμολογικής κατατάξεως των εμπορευμάτων. Η άποψη αυτή δεν είναι αντίθετη ούτε προς την αρχή ότι οι ΔΔΠ δεσμεύουν τις τελωνειακές αρχές κατά τη διαπίστωση τελωνειακών οφειλών ή επιστροφών ούτε προς τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου, εφόσον, αφενός μεν, η δυνατότητα ανακλήσεως ή τροποποιήσεως ΔΔΠ προβλέπεται σαφώς από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ΚΤΚ και, επομένως, αποκλείει οποιαδήποτε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη διατήρησή της, αφετέρου δε, ο κάτοχος ΔΔΠ μπορεί ακόμη να την επικαλείται επί έξι μήνες μετά την ανάκλησή της, οπότε διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου.

V — Ανάλυση

32. Εκ προοιμίου υπογραμμίζω ότι σε καμία απο τις δύο διατάξεις περί παραπομπής δεν διευκρινίζεται αν η μνημονευόμενη στις επίδικες ΔΔΠ δασμολογική κατάταξη είναι πράγματι ελαττωματική λόγω πλάνης οφειλόμενης στην ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας. Μολονότι οι τελωνειακές αρχές ισχυρίζονται ότι υπέπεσαν σε πλάνη εν προκειμένω κατά τη χορήγηση των εν λόγω ΔΔΠ, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι η φερόμενη αυτή πλάνη είναι αναμφισβήτητη.

33. Πράγματι, οι εν προκειμένω τελωνειακές αρχές περιορίστηκαν σε μια προσεκτικότερη εξέταση της δασμολογικής ονοματολογίας και της συνακόλουθης δασμολογικής κατάταξης των εν λόγω εμπορευμάτων, στην υπόθεση δε *Timmermans*, σε διαβούλευση επί του σημείου αυτού μόνο με τις τελωνειακές αρχές της γειτονικής περιφέρειας. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα στοιχεία αυτά είναι επαρκή για να υποστηριχθεί με βεβαιότητα ότι υφίσταται αναμφισβήτητη πλάνη.

34. Κατά συνέπεια, υπό τις περιστάσεις αυτές, οι τελωνειακές αρχές προέβησαν στην ανάκληση των επίμαχων ΔΔΠ κατά διακριτική ευχέρεια, δηλαδή κατ' ακολουθία της μεταβολής της δικής τους ερμηνείας της δασμολογικής ονοματολογίας.

35. Επομένως, κατ' εμέ, πρέπει να θεωρηθεί ότι με το προδικαστικό ερώτημα ερωτάται αν οι διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές δικαιούνται, βάσει αυτών των διατάξεων, να ανακαλούν κατά διακριτική ευχέρεια μια ΔΔΠ που έχουν παράσχει, εφόσον μεταβάλλουν (κατά τη δική τους και μόνον εκτίμηση, κατόπιν ενδεχομένως απλής διαβουλεύσεως με τις τελωνειακές αρχές μιας γειτονικής περιφέρειας) την εκ μέρους τους ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας.

36. Όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Lorex Export*,

«θεωρήθηκε απαραίτητο, τόσο για να εξασφαλιστεί ορισμένη ασφάλεια δικαίου στους συναλλασσομένους κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους όσο και για να διευκολυνθεί η εργασία των τελωνειακών υπηρεσιών και να υπάρξει μεγαλύτερη ομοιομορφία στην εφαρμογή του κοινοτικού τελωνειακού δικαίου, να εισαχθεί ρύθμιση υποχρεώνουσα τις τελωνειακές αρχές να παρέχουν πληροφορίες δεσμεύουσες τη διοίκηση, υπό ορισμένους όρους και επακριβώς καθορισμένους»¹⁹. Αυτοί είναι οι σκοποί που επιδιώκονται με τον κανονισμό 1715/90 και με τον, διαδεχθέντα αυτόν, κανονισμό για τη θέσπιση του ΚΤΚ, ως είχε ιδίως κατά την εφαρμογή του στη διαφορά της κύριας δίκης.

37. Υπό το φως αυτών των σκοπών και της γενικής οικονομίας του δημιουργηθέντος συστήματος πρέπει να εξακριβωθεί αν οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών δικαιούνται, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, να ανακαλούν κατά διακριτική ευχέρεια μια ΔΔΠ, όταν μεταβάλλουν την εκ μέρους τους ερμηνεία της εφαρμοστέας δασμολογικής ονοματολογίας. Κατ' εμέ, επιβάλλεται αρνητική απάντηση.

38. Όπως προεξέθεσα, το άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 4, του ΚΤΚ προβλέπει ότι μια ΔΔΠ δεσμεύει τις τελωνειακές αρχές έναντι του κατόχου της όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη του εμπορεύματος, κατ' αρχήν επί έξι έτη από της χορηγήσεώς της. Η αρχή αυτή ανταποκρίνεται στη φροντίδα να

19 — Σκέψη 19.

παρέχονται στον επιχειρηματία ορισμένες εγγυήσεις ή διαβεβαιώσεις ως προς τη μελλοντική δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων των οποίων σχεδιάζει την εισαγωγή ή την εξαγωγή, λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές δυσχέρειες που μπορεί να συναντήσει εν προκειμένω λόγω του ιδιαίτερου τεχνικού χαρακτήρα της δασμολογικής ονοματολογίας²⁰.

39. Πράγματι, μόνο μια δεσμευτικού χαρακτήρα δασμολογική πληροφορία μπορεί να παρέχει τέτοιες εγγυήσεις. Μόνον αυτή επιτρέπει στον επιχειρηματία να προβλέπει με αρκετή αξιοπιστία τη σχετική δασμολογική κατάταξη και κατά συνέπεια τους δασμολογικούς όρους (δασμούνες ή επιστροφές) υπό τους οποίους είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν οι πράξεις εισαγωγής ή εξαγωγής που σχεδιάζει όσον αφορά τα οικεία εμπορεύματα²¹. Δεδομένου ότι μια ΔΔΠ είναι κατ' αρχήν δεσμευτική για έξι έτη, ο κάτοχός της είναι σε θέση, από της χορηγήσεώς της, να διαμορφώσει τις προβλέψεις του για μακρότερο ή λιγότερο μακρό χρονικό διάστημα, να τοποθετηθεί με επίγνωση της καταστάσεως σε ένα ή σε άλλο σημείο της αγοράς για τη διάθεση των εμπορευμάτων και να προβεί στις αναγκαίες επενδύσεις. Αυτή η δυνατότητα προβλέψεως είναι χωρίς καμία αμφιβολία καθοριστική, ειδικότερα για τις μικρο-

μεσαίες επιχειρήσεις, διότι η τροποποίηση της δασμολογικής κατάταξεως που αναφέρεται σε μια ΔΔΠ (όταν η τροποποίηση αυτή μεταφράζεται σε αύξηση του ύψους των καταβλητέων δασμών ή σε μείωση του ύψους των εισπρακτέων επιστροφών) εγκυμονεί τον κίνδυνο να έχει σε σημαντικό βαθμό επιπτώσεις επί του κόστους της σχεδιαζόμενης πράξεως, οπότε η διενέργεια αυτής της πράξεως μπορεί να παρουσιάζει τελικά ελάχιστο ή και κανένα ενδιαφέρον, μάλιστα δε μπορεί να θέσει την επιχείρηση σε μεγάλες δυσχέρειες.

40. Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της δασμολογικής κατατάξεως των εμπορευμάτων και των συνεπειών που απορρέουν από αυτή, οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να επιδεικνύουν ιδιαίτερη επιμέλεια κατά τη χορήγηση ΔΔΠ, ββαιωνόμενες, μεταξύ άλλων, ότι διαθέτουν όλα τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία προκειμένου να αποφαινούνται με επίγνωση της καταστάσεως επί της δασμολογικής κατατάξεως των οικείων εμπορευμάτων²².

41. Αυτό το καθήκον επιμελείας επιβάλλεται πολλώ μάλλον καθόσον, δυνάμει του άρθρου 11 του εκτελεστικού κανονισμού, μια ΔΔΠ που εκδόθηκε από τις τελωνειακές αρχές κράτους μέλους δεσμεύει τις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών υπό τους ίδιους όρους. Η αρχή αυτή σημαίνει ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εντός του οποίου συμπληρώθηκαν οι τελωνειακές

20 — Ο κανονισμός 1715/90 είχε υπογραμμίσει, στην πέμπτη αιτιολογική του σκέψη, ότι οι πληροφορίες που αφορούν την κατάταξη των εμπορευμάτων στη δασμολογική ονοματολογία συνιστούν την κατηγορία πληροφοριών που είναι όντως η σημαντικότερη και χρησιμότερη για τους συναλλασσόμενους λόγω της άμεσης τεχνικότητας της συνδυασμένης ονοματολογίας και των εξ αυτής παραγώγων κοινοτικών ονοματολογιών.

21 — Έχει σημασία να διευκρινισθεί ότι η δασμολογική κατάταξη που αναφέρεται σε μια ΔΔΠ επ' ουδενί προδικάζει τον συντελεστή δασμών ή επιστροφών απορρέον από την κατάταξη αυτή όπως θα εφαρμοσθεί κατά τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων για το οικείο εμπόρευμα. Αυτό ακριβώς είχε υπογραμμίσει ο κανονισμός 1715/90 στην έβδομη αιτιολογική του σκέψη. Η πρακτική αποδεικνύει ότι οι συντελεστές αυτοί ποικίλλουν τακτικά σε συνάρτηση με την εξέλιξη των αγορών.

22 — Βλ. υπ' αυτήν την έννοια, το άρθρο 6, παράγραφος 3 και 4, του εκτελεστικού κανονισμού.

διατυπώσεις όσον αφορά ορισμένα εμπορεύματα δεν δικαιούνται να απομακρυνθούν από το περιεχόμενο της ΔΔΠ που παρασχέθηκε από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές άλλου κράτους μέλους σε σχέση με τα ίδια εμπορεύματα (ειδικότερα από αυτές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο κάτοχος της εν λόγω ΔΔΠ)²³. Η αρχή αυτή σημαίνει επίσης ότι η δασμολογική κατάταξη αντίστοιχων εμπορευμάτων δεν μπορεί να ποικίλλει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, κατ' ακολουθία δισταμένων εκτιμήσεων των τελωνειακών αρχών καθενός από τα κράτη μέλη, χωρίς έτσι να αγνοείται ο σκοπός της ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας εντός της Κοινότητας, που αποβλέπει, μεταξύ άλλων, στην αποφυγή αναπτύξεως συμπεριφορών που συνιστούν δυσμενή διάκριση μεταξύ των οικείων επιχειρηματιών²⁴.

42. Από όλη αυτή την ανάπτυξη καταδεικνύεται ότι μια ΔΔΠ έχει, εκ φύσεως, δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι του κατόχου της, ο οποίος δικαιούται να την επικαλείται. Δεσμεύει επίσης όχι μόνον τις τελωνειακές αρχές που την παρέχουν, αλλά και όλες τις άλλες τελωνειακές αρχές των κρατών μελών.

43. Μόνον υπό ορισμένες όλως ιδιαίτερες περιστάσεις στερείται μια ΔΔΠ του δεσμευτικού χαρακτήρα, λόγω ακυρότητας, ή παύει

να τον έχει, οπότε ο κάτοχός της δεν δικαιούται ή δεν δικαιούται πλέον να την επικαλείται. Οι περιστάσεις αυτές απαριθμούνται αποκλειστικώς, στο άρθρο 12, παράγραφοι 4 και 5, στοιχείο α', του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί. Εφόσον προβλέπουν εξαιρέσεις από την αρχή ότι μια ΔΔΠ δεσμεύει τις τελωνειακές αρχές έναντι του κατόχου της, πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

44. Παρατηρώ ότι οι διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφοι 4 και 5, στοιχείο α', περιπτώσεις i και ii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, αναφέρονται ρητώς σε περιστάσεις άσχετες προς τις τελωνειακές αρχές (που συνδέονται με τους κατόχους ΔΔΠ ή με τα κοινοτικά όργανα), με εξαίρεση περιστάσεις των οποίων η επέλευση οφείλεται σε δική τους και μόνον πράξη. Αντιθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το κείμενο των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, και του άρθρου 9 του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, στο οποίο γίνεται παραπομπή, δεν επιτρέπει σαφή απόφαση επί του σημείου αυτού. Κατ' εμέ, με αυτά τα δεδομένα, οι εν λόγω διατάξεις δεν καλύπτουν την περίπτωση κατά την οποία, όπως συμβαίνει στις διαφορές της κύριας δίκης, οι τελωνειακές αρχές μεταβάλλουν τελείως ανεξάρτητα (κατά τη δική τους και μόνον εκτίμηση) την εκ μέρους τους ερμηνεία της εφαρμοστέας δασμολογικής ονοματολογίας. Αυτό ακριβώς θα προσπαθήσω τώρα να καταδείξω.

23 — Βλ. τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού που καθορίζει τις τελωνειακές αρχές που παραλαμβάνουν τις αιτήσεις παραγωγής ΔΔΠ.

24 — Αυτό είχε ήδη την ευκαιρία να υπογραμμίσει ο γενικός εισαγγελέας G. Tessaro στις προτάσεις του της 22ας Οκτωβρίου 1992 επί της προκαταρκτικής υποθέσεως Hewlett Packard France (σημείο 5, τέταρτη παράγραφος), σε σχέση με τον κανονισμό 1715/90.

45. Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 12, παράγραφος 4, δεύτερη φράση, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, προβλέπει ότι μια ΔΔΠ ακυρώνεται όταν έχει

εκδοθεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων που παρέσχε ο αιτών. Όπως προείπα, οι διατάξεις αυτές αναφέρονται ρητώς σε περιστάσεις που οφείλονται ουσιασδώς στη συμπεριφορά του κατόχου της ΔΔΠ και όχι στη συμπεριφορά των τελωνειακών αρχών, μολοντί αυτές οφείλουν να επιδεικνύουν κάποια επιμέλεια κατά την παροχή ΔΔΠ, βεβαιωνόμενες ότι ο διαβιβασθείς από τον αιτούντα φάκελος είναι πλήρης²⁵.

47. Με την ευκαιρία αυτή, το Δικαστήριο έλαβε πρόνοια να διευκρινίσει ότι, «[ό]πως τόνισαν ορθώς το Συμβούλιο και η Επιτροπή, η δεσμευτική δασμολογική πληροφορία έχει ως σκοπό να παρέχει στον επιχειρηματία κάθε ασφάλεια οσάκις υφίσταται αμφιβολία ως προς την κατάταξη εμπορεύματος στην υπάρχουσα τελωνειακή ονοματολογία, η οποία με τον τρόπο αυτό να τον προστατεύει έναντι οποιασδήποτε μεταγενέστερης μεταβολής της θέσεως που έλαβαν οι τελωνειακές αρχές σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων»²⁷. Έκρινε ότι, «[α]ντιθέτως, μια τέτοια πληροφορία δεν έχει ως σκοπό και δεν θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να εξασφαλίζει στον επιχειρηματία ότι η δασμολογική κλάση στην οποία αναφέρεται δεν θα τροποποιηθεί στη συνέχεια με πράξη του κοινοτικού νομοθέτη»²⁸.

46. Όσον αφορά το άρθρο 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση i, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, η διάταξη αυτή επικαλύπτει την περίπτωση κατά την οποία μια ΔΔΠ δεν συνάδει προς κοινοτικό κανονισμό εκδοθέντα μετά τη χορήγησή της (και κατά τη διάρκεια του χρόνου ισχύος της, δηλαδή εντός των έξι ετών από της χορηγήσεώς της). Η κατάσταση αυτή εξετάσθηκε από το Δικαστήριο στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Lorex Export* σε σχέση με προδικαστικό ερώτημα που αφορούσε το κύρος των διατάξεων του άρθρου 13, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1715/90, που είναι παρόμοιες με τις προπαρατεθείσες που ισχύουν σήμερα²⁶.

48. Το Δικαστήριο πρόσθεσε ότι η αρχή αυτή προκύπτει σαφώς και επακριβώς από το κείμενο των επίμαχων διατάξεων, οπότε αυτές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εγγυήσεως της ασφάλειας δικαίου (διότι επιτρέπουν στους επιχειρηματίες να γνωρίζουν χωρίς κίνδυνο αμφιβολιών τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους) και, συνακολούθως, αποκλείεται οι επιχειρηματίες να μπορούν να σχηματίζουν, βάσει αποκλειστικώς μιας ΔΔΠ, τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η εν λόγω δασμολογική κατάταξη δεν θα τροποποιηθεί με πράξη του κοινοτικού νομοθέτη²⁹. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι από την εξέταση των επίμαχων διατάξεων δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος τους³⁰.

25 — Εν προκειμένο, δεν αμφισβητείται ότι η εταιρία *Hoogenboom* παρέσχε αριθμητική και πλήρη στοιχεία κατά τη διαβίβαση των διαφόρων αιτήσεων της (βλ. το σημείο 2.3 της διατάξεως περί παραστομής, καθώς και το σημείο 18 των παρατηρήσεων της Επιτροπής). Μολοντί οι αιτούν δικαστήριο δεν παρέσχε διευκρινίσεις επί του σημείου αυτού για την εταιρία *Timmermans*, υποθέτω ότι το ίδιο ισχύει και ως προς αυτή.

26 — Οι διατάξεις αυτές προέβλεπαν ότι, «[α]ν, κατόπιν της εκδόσεως είτε κανονισμού τροποποιητικού της τελωνειακής ονοματολογίας, είτε κανονισμού ο οποίος καθορίζει ή επηρεάζει την κατάταξη εμπορεύματος στην τελωνειακή ονοματολογία, μια προγενέστερη [ΔΔΠ] αντίκειται στο ούτως διαμορφωμένο κοινοτικό δίκαιο, η πληροφορία αυτή παύει να ισχύει αφότου εφαρμόζεται ο εν λόγω κανονισμός».

27 — Προπαρατεθείσα απόφαση *Lorex Export* (σκέψη 28).

28 — *Idem*.

29 — *Ibidem* (σκέψεις 28 και 29).

30 — *Ibidem* (σκέψη 31).

49. Κατ' εμέ, αυτή η περίπτωση παύσεως της ισχύος μιας ΔΔΠ αφορά περιστάσεις ριζικά διαφορετικές από αυτές των οποίων γίνεται επίκληση στο πλαίσιο των διαφορών της κύριας δίκης. Πράγματι, αυτή η παύση ισχύος εξαρτάται από τη θέσπιση ρυθμίσεως από τα κοινοτικά όργανα, δηλαδή από μεταβολή εντός της Κοινότητας της καταστάσεως του εφαρμοστέου δικαίου, και όχι από μια απλή εξέλιξη της ερμηνείας που θα του έδινε ελεύθερα —επί περιφερειακού ή μάλιστα και επί εθνικού επιπέδου— η τάδε ή η δείνα τελωνειακή αρχή, πράγμα που δύσκολα θα συμβιβαζόταν με τον σκοπό της ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας, καθώς και με τη μέριμνα αποφυγής εμφανίσεως συμπεριφορών που συνιστούν δυσμενή διάκριση μεταξύ των οικείων επιχειρηματιών.

50. Οι διατάξεις, εξάλλου, του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', ii, πρώτη περίπτωση του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, διαπνέονται από την ίδια λογική. Βεβαίως, προβλέπουν ότι μια ΔΔΠ πάυει να ισχύει όταν καθίσταται ασυμβίβαστη με κάποια ερμηνεία της σχετικής δασμολογικής ονοματολογίας. Πάντως, η ερμηνεία στην οποία γίνεται αναφορά επί κοινοτικού επιπέδου δεν έχει καμία σχέση με αυτή της οποίας γίνεται επίκληση στις διαφορές της κύριας δίκης. Εδώ δεν υφίσταται μόνο διαφορά βαθμού, αλλά και διαφορά υφής. Πράγματι, η ερμηνεία στην οποία αναφέρονται οι προπαρατεθείσες διατάξεις προκύπτει αποκλειστικά από τροποποίηση των ετερογενικών σημειώσεων της οικείας ονοματολογίας ή από απόφαση του Δικαστηρίου. Τέτοια μέτρα ή τέτοιες αποφάσεις όμως έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα τη διασφάλιση της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της

δασμολογικής ονοματολογίας εντός της Κοινότητας. Απευθύνονται ακριβώς στο σύνολο των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών προκειμένου να τις καθοδηγούν κατά την εκ μέρους τους υλοποίηση της εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας και να αποφεύγονται έτσι εσφαλμένες ή διυσταμένες ερμηνείες.

51. Κατ' εμέ, οι διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, δεν μπορούν παρά να εμπνέονται από την ίδια λογική της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας.

52. Εξάλλου, αρκετές αποφάσεις έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή βάσει αυτών των διατάξεων (καθώς και αυτών του άρθρου 9 του εκτελεστικού κανονισμού³¹) για να δοθεί τέλος σε ερμηνευτικές αποκλίσεις που εξακολουθούσαν να υφίστανται ή σε αναμφισβήτητες πλάνες, οι οποίες είχαν ως κατάληξη περιπτώσεις αντιθέσεως ΔΔΠ (μεταξύ αυτών που χορηγήθηκαν από τις τελωνειακές αρχές ορισμένων κρατών μελών χωρίς να ληφθούν ορθώς υπόψη οι γενικοί κανόνες για την ερμηνεία της συνδυασμένης ονοματολογίας ή ένας κανονισμός που καθορίζει την κατάταξη εμπορεύματος στη δασμολογική ονοματολογία και αυτών που χορηγή-

31 — Διευκρινίζω ότι σχετικές είναι μόνον οι διατάξεις της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, κατ' αποκλεισμό αυτών της παραγράφου 2. Πράγματι, όπως τονίσθηκε στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, μια ΔΔΠ δεν επιβάλλει υποχρεώσεις στον κάτοχό της, σε αντίθεση προς αυτό που συμβαίνει με τις αποφάσεις τις οποίες αφορά η εν λόγω παράγραφος 2.

θηκαν ορθώς από τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών)³².

53. Οι αποφάσεις αυτές της Επιτροπής επέβαλαν στις τελωνειακές αρχές που είχαν χορηγήσει εσφαλαμένες ΔΔΠ την υποχρέωση να τις ανακαλέσουν αμελλητί, υπενθυμίζοντας παράλληλα ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού (σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 6, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί), ο κάτοχος των εν λόγω ΔΔΠ μπορεί, ενδεχομένως, να τις επικαλείται επί ορισμένο χρονικό διάστημα.

54. Τα προεκτεθέντα ρίπτουν αξιόλογο φως για την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί.

55. Στηρίζουν εν μέρει την ερμηνεία που υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση και η

Επιτροπή, ειδικότερα όσον αφορά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, κατά το οποίο «[ε]νυοική για τον ενδιαφερόμενο απόφαση [όπως μια ΔΔΠ] ανακαλείται ή τροποποιείται όταν [...] δεν επληρούντο ή δεν πληρούνται πλέον ένας ή περισσότεροι από τους όρους που προβλέπονται για τη λήψη της».

56. Πράγματι, μπορεί να υποθεθεί ότι η δασμολογική κατάσταση που περιέχει μια ΔΔΠ είναι σύμφωνη με την εφαρμοστέα δασμολογική ονοματολογία, εφόσον η κατάσταση αυτή καθορίζεται από τις τελωνειακές αρχές, δηλαδή από τις εθνικές αρχές που είναι καλύτερα σε θέση να κρίνουν τις διάφορες λεπτές τεχνικές πτυχές του θέματος. Κατόπιν αυτού, είναι δυνατόν να θεωρηθεί, όπως φρονούν η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, ότι η εν λόγω δασμολογική κατάσταση ισχύει μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με την εφαρμοστέα δασμολογική ονοματολογία, οπότε, όταν αυτός ο όρος δεν πληρούται ή έπαυσε να πληρούται, επιβάλλεται η ανάκληση της εν λόγω ΔΔΠ, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί.

32 — Μπορούν να αναφερθούν, μεταξύ άλλων, οι αποφάσεις της Επιτροπής 98/403/ΕΚ, της 16ης Ιουνίου 1998, σχετικά με την ισχύ ορισμένων δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών [που παρασχέθηκαν από τις γαλλικές, τις ολλανδικές καθώς και του Ηνωμένου Βασιλείου τελωνειακές αρχές (ΕΕ L 178, σ. 42)]· 1999/637/ΕΚ, της 12ης Ιουλίου 1999, σχετικά με την ισχύ ορισμένων δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών [που παρασχέθηκαν από τις τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου (ΕΕ L 251, σ. 17)]· 1999/747/ΕΚ, της 8ης Νοεμβρίου 1999, σχετικά με την ισχύ ορισμένων δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών [που παρασχέθηκαν από τις ολλανδικές και τις γερμανικές τελωνειακές αρχές (ΕΕ L 298, σ. 37)]· 2000/41/ΕΕ, της 29ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με την ισχύ ορισμένων δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών [που παρασχέθηκαν από τις ιρλανδικές καθώς και του Ηνωμένου Βασιλείου και της Βόρειας Ιρλανδίας τελωνειακές αρχές (ΕΕ L 13, σ. 27)], και 2003/97/ΕΚ, της 31ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με την ισχύ ορισμένων δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών (ΔΔΠ) που παρασχέθηκαν από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (ΕΕ L 36, σ. 40).

57. Η ερμηνεία αυτή ευθυγραμμίζεται με την έννοια των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περιπτώσεις i και ii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, τις οποίες εξέτασα προηγουμένως, εφόσον αυτές προβλέπουν ότι μια ΔΔΠ παύει να ισχύει όταν η δασμολογική κατάσταση που πραγματοποιείται με αυτή δεν είναι πλέον σύμφωνη με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο ή καθίσταται ασυμβίβαστη προς την ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας που επιβάλλεται.

58. Στην προέκταση της έννοιας αυτών των διατάξεων, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ανάκληση μιας ΔΔΠ επιβάλλεται όταν οι τελωνειακές αρχές έχουν πράγματι υποπέσει σε πλάνη (αναμφισβήτητη και όχι απλώς προβαλλόμενη από τις εν λόγω αρχές) κατά την ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας και, κατά συνέπεια, κατά τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων τα οποία αφορά η εν λόγω ΔΔΠ. Οι αποφάσεις της Επιτροπής που μνημόνευσα επιρρωννύουν αυτή τη σκέψη, διότι επέβαλαν σε ορισμένες τελωνειακές αρχές την υποχρέωση να ανακαλέσουν ΔΔΠ που συνεπάγονταν μια δασμολογική κατάταξη, των οποίων ο εσφαλμένος χαρακτήρας αποδείχτηκε (καθόσον ήταν αντίθετος προς την ερμηνεία της συνδυασμένης ονοματολογίας ή προς ένα κανονισμό κατατάξεως των οικείων εμπορευμάτων).

59. Αντιθέτως, δεν συμμερίζομαι την άποψη που υποστηρίζουν η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ότι οι τελωνειακές αρχές δικαιούνται να ανακαλούν μια ΔΔΠ, εφόσον θεωρούν κατά διακριτική ευχέρεια (υπό το κάλυμμα της δικής τους και μόνον εκτιμήσεως) ότι υπέπεσαν σε πλάνη κατά την ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας και κατά την αντίστοιχη δασμολογική κατάταξη. Πράγματι, υπενθυμίζω ότι μια τέτοια ανάκληση δεν είναι κατ' ανάγκη δικαιολογημένη, διότι η εν λόγω πλάνη δεν είναι κατ' ανάγκη αναμφισβήτητη. Επί πλέον, η αναγνώριση μιας τέτοιας δυνατότητας ανακλήσεως δύσκολα συμβιβάζεται με τον σκοπό της ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας ή με τον σκοπό της ασφάλειας δικαίου που επιδιώκεται με τη θέσπιση των ΔΔΠ.

60. Όσον αφορά τον σκοπό της ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας, εκτιμώ ότι, μολονότι μια απόφαση της Επιτροπής που διατάσσει την ανάκληση μιας ΔΔΠ σκοπεί κατ' ανάγκη στη διασφάλιση της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας, δεν μπορεί να λεχθεί το ίδιο σε σχέση με την πρακτική κατά την οποία οι τελωνειακές αρχές θα αποφασίζαν κατά διακριτική ευχέρεια να ανακαλέσουν μια ΔΔΠ που θα είχαν χορηγήσει, συνεπεία μεταβολής της δικής τους ερμηνείας της δασμολογικής ονοματολογίας, ακόμη κι' αν είναι δυνατό ότι, ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο, οι εν λόγω αρχές διαπνέονται από τη μέριμνα να προσεγγίσουν την ερμηνεία που έχει δοθεί από άλλες τελωνειακές αρχές.

61. Πράγματι, δεν πρέπει να λησμονείται ότι, σε αντίθεση προς την Επιτροπή, οι τελωνειακές αρχές που χορηγούν τη ΔΔΠ δεν έχουν κατ' ανάγκη σφαιρική γνώση όλων των ΔΔΠ που χορηγούνται από όλες τις άλλες τελωνειακές αρχές εντός της Κοινότητας, όσον αφορά πανομοιότυπα ή παρόμοια εμπορεύματα³³.

62. Κατ' εμέ, όταν οι τελωνειακές αρχές θεωρούν ότι έχουν υποπέσει σε πλάνη ερμη-

33 — Η Επιτροπή διαθέτει όλες τις εν προκειμένω αναγκαίες πληροφορίες, διότι είναι επφορτισμένη να διαχειρίζεται μια βάση δεδομένων που αποθηκεύει αντίγραφο όλων των χορηγηθεισών ΔΔΠ, καθώς και τις σχετικές με αυτές πληροφορίες (βλ. τα άρθρα 6, παράγραφος 3, στοιχείο κ', και 8, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού). Τα στοιχεία αυτά διαβιβάζονται από την Επιτροπή στις τελωνειακές αρχές κατόπιν αιτήσεώς τους (άρθρο 8, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού). Κατόπιν αυτού, δεν είναι βέβαιοι ότι οι τελωνειακές αρχές που σχεδιάζουν να ανακαλέσουν μια ΔΔΠ με δική τους πρωτοβουλία λαμβάνουν πρόνοια να απευθύνουν στην Επιτροπή ένα τέτοιο αίτημα πληροφόρησης προκειμένου να λάβουν την απόφασή τους με πλήρη επίγνωση της καταστάσεως.

νείας της δασμολογικής ονοματολογίας κατά τη χορήγηση μιας ΔΔΠ, πρέπει να ειδοποιούν σχετικώς την Επιτροπή προκειμένου να βεβαιώνονται ότι πρόκειται πράγματι για πλάνη που μπορεί να δικαιολογήσει την ανάκληση της εν λόγω ΔΔΠ. Μόνον ένας τέτοιος μηχανισμός θα ήταν ικανός να εξασφαλίσει την ορθή ή τουλάχιστον ομοιόμορφη εφαρμογή της δασμολογικής ονοματολογίας. Κατά τη γνώμη μου, η αναγκαιότητα ενός τέτοιου διαβήματος των τελωνειακών αρχών προς την Επιτροπή απορρέει συγχρόνως από τους σκοπούς της ασφάλειας δικαίου και της ομοιόμορφης εφαρμογής της δασμολογικής ονοματολογίας, στους οποίους αποβλέπει η θέσπιση των ΔΔΠ, και από την υποχρέωση της αγαστής συνεργασίας των κρατών μελών με τα κοινοτικά όργανα, που προβλέπει το άρθρο 10 ΕΚ³⁴.

63. Εξάλλου, στην Επιτροπή, όπως η ίδια εξέθεσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απευθύνονται συχνά οι τελωνειακές αρχές διαφόρων κρατών μελών που αμφισβητούν το κύρος ΔΔΠ που έχουν χορηγήσει άλλες τελωνειακές αρχές αναφορικά με την ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας που δόθηκε από αυτές. Η Επιτροπή πρόσθεσε ότι σ' αυτήν εναπόκειται τότε να εκτιμήσει αν πρέπει να εκδοθεί απόφαση για το κύρος των εν λόγω ΔΔΠ που θα υποχρέωνε τις τελωνειακές αρχές που θεωρούνται ότι ενήργησαν εσφαλμένως να τις ανακαλέσουν.

64. Κατ' εμέ, μπορεί να τεθεί το ερώτημα αν μια απόφαση θα ήταν επίσης αναγκαία αν οι τελωνειακές αρχές που απευθύνονται στην Επιτροπή είναι οι ίδιες που έδωσαν τη ΔΔΠ (και όχι άλλες τελωνειακές αρχές) και αν δεν θα αρκούσε, στην περίπτωση αυτή, ένα απλό έγγραφο της Επιτροπής προς τις εν λόγω τελωνειακές αρχές, δηλαδή μια απάντηση που η ίδια ή η διαβίβασή της δεν θα εξαρτώνταν από υπερβολικά επαχθείς διαδικαστικές δεσμεύσεις.

65. Όσον αφορά τον σκοπό της ασφάλειας δικαίου, πρέπει να λεχθεί ότι η ερμηνεία που υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή τείνει να καταστρέψει την αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας, κατά την οποία μια ΔΔΠ είναι εκ φύσεως δεσμευτική, και να αγνοηθεί έτσι ο σκοπός της θεσπίσεως του συστήματος των ΔΔΠ που δημιούργησε ο κοινοτικός νομοθέτης, όπως υπέμνησε το Δικαστήριο στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Lorex Export*³⁵. Πράγματι, η αρχή αυτή που διέπεται από τον δεσμευτικό χαρακτήρα των ΔΔΠ θα καθίστατο κενή περιεχομένου στην περίπτωση κατά την οποία οι τελωνειακές αρχές θα δικαιούνταν να ανακαλούν μια χορηγηθείσα κατά διακριτική ευχέρεια ΔΔΠ, για τον λόγο και μόνον ότι, κατ' αυτές, υπέπεσαν σε πλάνη ή εξελίχθηκαν οι αντιλήψεις τους κατά την εκ μέρους τους ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας.

66. Εν πάση περιπτώσει, ενόψει αυτού του σκοπού της ασφάλειας δικαίου, δύσκολα μπορώ να φανταστώ ότι ο κοινοτικός νομοθέτης θα μπορούσε να έχει αρخεστεί σε μια

34 — Βλ., *mutatis mutandis*, την απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1991, C-231/89, Δηλιμίτης (Σύλλογος 1991, σ. 1-935, σκέψεις 44, 45, 47, 49, 52 και 53), σε σχέση με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων και της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 85, παράγραφος 1, και 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ) στον τομέα του ανταγωνισμού.

35 — Σκέψεις 19 και 28.

απλώς προσωρινή προστασία των συμφερόντων των κατόχων ΔΔΠ (σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 6, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί) στην υποθετική περίπτωση (που απορρίπτω) κατά την οποία οι τελωνειακές αρχές θα δικαιούνταν (βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί) να προβαίνουν στην ανάκλησή τους υπό τις ένδικες περιστάσεις.

67. Συναφώς, δεν μεν πείθουν οι διευκρινίσεις που έδωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η διάρκεια αυτής της προστασίας αντιστοιχεί στις συνήθεις προθεσμίες παραδόσεως των εμπορευμάτων (που είναι περίπου έξι μήνες), οπότε ο κάτοχος μιας ΔΔΠ δεν βλάπτεται από την ανάκλησή της, εφόσον μπορεί να επικαλείται την εν λόγω ΔΔΠ κατά τη διάρκεια αυτής της προθεσμίας και κατ' αυτόν τον τρόπο να ολοκληρώσει την πράξη διαθέσεως στο εμπόριο.

68. Καταρχάς, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένες συμβάσεις συνοδεύονται από μακρότερες προθεσμίες παραδόσεως. Επί πλέον, στην περίπτωση κατά την οποία αυτή η διάρκεια προστασίας αντιστοιχεί πράγματι στην προθεσμία παραδόσεως των οικείων εμπορευμάτων, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ούτε ότι η ανάκληση μιας ΔΔΠ μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στις δραστηριότητες εμπορίας του οικείου επιχειρηματία.

69. Πράγματι, αν στην περίπτωση αυτή ο κάτοχος της ΔΔΠ θα είναι όντως σε θέση να την επικαλεσθεί κατά τη συμπλήρωση των τελωνειακών διατυπώσεων που αφορούν τα

οικεία εμπορεύματα, δεν θα είναι πλέον σε θέση να την επικαλεσθεί μεταγενεστέρως στο πλαίσιο της εμπορίας πανομοιότυπων εμπορευμάτων. Ο οικείος επιχειρηματίας θα μπορούσε να περιέλθει λόγω της ανακλήσεως της εν λόγω ΔΔΠ σε δυσχερή κατάσταση, διότι η ανάκληση αυτή θα μπορούσε να καταστρέψει τις προβλέψεις του ως προς τη δασμολογική κατάταξη πανομοιότυπων εμπορευμάτων και να θέσει έτσι σοβαρά υπό αμφισβήτηση το εύστοχο της εμπορικής του πολιτικής και των επενδύσεών του, ειδικότερα στην περίπτωση κατά την οποία θα ασκούσε τη δραστηριότητά του στο πλαίσιο μιας μικρής ή μεσαίας επιχειρήσεως και η ανάκληση της εν λόγω ΔΔΠ θα επήρχετο λίγο χρόνο μετά τη χορήγησή της, δηλαδή πολύ πριν από τη λήξη της εξαετούς ισχύος της.

70. Μια τέτοια κατάσταση ελάχιστα θα συμβαζόταν με τον σκοπό που επιδιώκεται μέσω της θεσπίσεως των ΔΔΠ και ο οποίος συνίσταται στην παροχή στον επιχειρηματία σημαντικών εγγυήσεων ως προς τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων, προκειμένου αυτός να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές του υπό ικανοποιητικές συνθήκες. Συναφώς, όσο κατανοώ το ότι ο κοινοτικός νομοθέτης προέβλεψε, κατόπιν σταθμίσεως των εν προκειμένω συμφερόντων (αυτών των κατόχων ΔΔΠ και αυτών που εξαρτώνται από την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της δασμολογικής ονοματολογίας), μια απλώς προσωρινή προστασία των συμφερόντων των κατόχων ΔΔΠ, όταν αυτές καθίστανται ασυμβίβαστες προς την ερμηνεία της δασμολογικής ονοματολογίας που έχει δοθεί από τα κοινοτικά όργανα ή από το Δικαστήριο, τόσο δύσκολα μπορεί να φανταστώ ότι ο κοινοτικός νομο-

θέτης θέλησε να υπαγάγει τους κατόχους ΔΔΠ σε ένα τέτοιο καθεστώς στην περίπτωση ανακλήσεως των ΔΔΠ από τις τελωνειακές αρχές κατά διακριτική ευχέρεια.

διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του ΚΤΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές που έχουν χορηγήσει ΔΔΠ δεν δικαιούνται, βάσει αυτών των διατάξεων, να προβαίνουν κατά διακριτική ευχέρεια στην ανάκλησή της άπαξ έχουν μεταβάλει την ερμηνεία που οι ίδιες οι αρχές αυτές έδωσαν στην εφαρμοστέα δασμολογική ονοματολογία.

71. Κατά συνέπεια, στο παρόν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι

VI — Πρόταση

72. Κατόπιν όλων αυτών των σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το *Gerechtshof te Amsterdam* ως ακολούθως:

«Οι διατάξεις του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 12, παράγραφος 5, στοιχείο α', περίπτωση iii, του του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) 82/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1996, έχουν την έννοια ότι οι τελωνειακές αρχές που έχουν χορηγήσει δεσμευτική δασμολογική πληροφορία δεν δικαιούνται, βάσει αυτών των διατάξεων, να προβαίνουν κατά διακριτική ευχέρεια στην ανάκλησή της άπαξ έχουν μεταβάλει την ερμηνεία που οι ίδιες οι αρχές αυτές έδωσαν στην εφαρμοστέα δασμολογική ονοματολογία.»